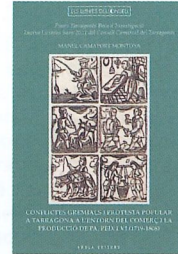

Francesc-Andreu MARTÍNEZ GALLEGRO; Francesc-Tomás MARTÍNEZ SANCHIS
La Premsa Valencianista (1837-1977)

València: PUV, edUPV, UA i Fundació Irla, 2024. 612 p.

Manel CAMAFORT MONTOYA
Conflictes gremials i protesta popular a Tarragona a l'entorn del comerç i la producció de pa, peix i vi (1719-1808)

Valls: Arola Editors, 2025, 276 p.

El 7 de juny passat, en el marc del RecercatPV celebrat a Lliria, es va presentar per primer cop *La Premsa Valencianista (1837-1977)*, un llibre descomunal de Francesc-Andreu Martínez Gallego i Francesc-Tomás Martínez Sanchis que abasta 140 anys d'història del País Valencià i que és fruit de la col·laboració entre la Fundació Irla i tres universitats valencianes (la UV, la UPV i la UA).

Francesc-Andreu Martínez Gallego i Francesc-Tomás Martínez Sanchis són dos grans especialistes en la història de la premsa valenciana, amb una rica trajectòria de publicacions i investigacions a l'esquena. Ara, després de més de deu anys de feina, han publicat aquest treball que documenta 448 capçaleres «valencianistes», és a dir, que responen a una «personalitat distintiva del poble valencià», tant si és per l'ús de la llengua pròpia, per les causes polítiques que abracen o per la identificació amb una identitat valenciana.

La capçalera que fixa el punt de partida és *El Mole*, el primer periòdic en català de tot l'àmbit lingüístic, i tanca l'obra *Valencia Semanal*, «la millor escola de periodistes de la Transició valenciana», segons els autors. Entremig, podem repassar centenars de publicacions de caràcter satíric, polític (moltes d'elles clandestines), cultural o folklòric.

Cada capçalera compta amb una reproducció d'una o diverses portades, així com les dades bàsiques que se n'han pogut recollir i una explicació més o menys extensa en funció de la rellevància de la publicació, de manera que el lector o lectora pot passar-se hores i hores captivat per títols i portades atractives i suggeridores, moltes amb la firma de grans artistes valencians. L'obra ens empeny a conèixer més i millor el gran ventall de publicacions al nostre país i ens demostra que, malgrat tot –i en tots els temps–, aquest país existeix.

ANDREU GINÉS I SÀNCHEZ. Federació d'Instituts d'Estudis del PV

Aquest volum de Manel Camafort Montoya, guardonat amb la Beca d'Investigació Lucius Licinius Sura 2021, s'endinsa en la conflictivitat gremial i la protesta popular a la Tarragona del segle XVIII i inicis del XIX. El llibre s'inscriu en els debats historiogràfics sobre la naturalesa dels gremis preindustrials i el seu paper en l'articulació del teixit social i econòmic. L'autor recull els treballs de Torras i Ribé, Hobsbawm, Epstein o Lucassen i hi dialoga. Així mostra que els gremis, lluny de ser simples corporacions fossilitzades a la fi de l'antic règim, van ser institucions actives, flexibles i, de vegades, amb capacitat d'adaptar-se a les noves transformacions a través de la cohesió de les classes populars, i van tenir la funció de vehicular algunes de les tensions socioeconòmiques de l'època.

La recerca es fonamenta en un corpus documental extens: fonts municipals, notariales, parroquials i llibres d'ordinacions, que permeten reconstruir amb detall els conflictes sorgits entorn del pa, el peix i el vi. Aquestes mercaderies, essencials per a la subsistència, foren objecte de disputes constants sobre fiscalitat, abastament i control dels preus. Camafort mostra com les corporacions gremials esdevenien alhora canals de negociació amb les autoritats i focus de tensió i corrupció davant els interessos fiscals del govern i la pressió dels mercats. L'anàlisi de casos concrets, com els litigis per la distribució del peix o les imposicions sobre el vi, il·lustra amb claredat la complexitat d'unes relacions travessades per desigualtats i resistències populars que advertien de les profundes conflictivitats sociopolítiques i econòmiques de la primera meitat del segle XIX a Catalunya.

IVAN ORTIZ. Universitat de Barcelona